

Latvijas Zinātņu akadēmijas

DĪTRIHA ANDREJA LĒBERA VĀRDBALVA 2022

DR.IUR. JĀNIS PLEPS

Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts 2022. gada 18. janvārī piešķīra Dītriha Andreja Lēbera vārdbalvu Dr.iur. **Jānim Plepam** par darbu kopu “Valsts nepārtrauktības (kontinuitātes) doktrīnas piemērošana: Satversmes spēkā esamība un Latvijas valsts rīcībspēja okupācijas laikā”.

Publikāciju kopā “Valsts nepārtrauktības (kontinuitātes) doktrīnas piemērošana: Satversmes spēkā esamība un Latvijas valsts rīcībspēja okupācijas laikā” apkopotu vairāku gadu garumā pētīti nepārtrauktības doktrīnas piemērošanas aspekti. Pētījumi turpina šīs tēmas akadēmisko izpēti tradīciju Latvijas tiesiskajā sistēmā, kuras pamatus licis prof. D. A. Lēbers un pēc tam izvērsuši Egils Levits, prof. Tālav Jundzis, prof. Ineta Ziemeļe un citi. Pētījumiem raksturīga starpdisciplināra pieeja, skarot Latvijas konstitucionālo tiesību vēstures jautājumus ne vien no tiesību zinātnes, bet arī vēstures zinātnes perspektīvas un veidojot dialogu ar aktuālajiem šīs jomas pētījumiem vēsturē (īpaši ar Dr.hist. Ulda Neiburga un Dr.hist. Aināra Lerha pētījumiem). Šajos pētījumos nozīmīga loma ir Latvijas Senāta senatoru 1948. gada 13. marta/3. aprīļa atzinumam, kura analīzi valsts nepārtrauktības doktrīnas kontekstā savulaik aizsācis prof. D. A. Lēbers.

Jānis Pleps kopš 2015. gada bijis Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa konstitucionālo tiesību padomnieks. Līdztekus Valsts prezidenta padomnieka darbam Jānis Pleps ir Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Tiesību teorijas un vēstures zinātņu katedras vadītājs un docents. Papildus darbam Valsts prezidenta institūcijā Jānis Pleps ir strādājis Saeimas Juridiskajā birojā. Bijis Satversmes tiesas tiesneša palīgs no 2005. līdz 2008. gadam. Akadēmiskā un pētnieciskā darba pieredzi papildina Biznesa augstskolas “Turība” Juridiskās fakultātes Publisko tiesību katedras lektora un Biznesa tehnoloģiju institūta vadošā pētnieka amati. Jānis Pleps ar pārtraukumiem bijis nedēļas žurnāla “Jurista Vārds” tieslietu redaktors. Bijis Valsts prezidenta Andra Bērziņa Ekspertu grupas pārvaldības pilnveidei loceklis. Jānis Pleps kopš 2015. gada ir Latvijas Nacionālās enciklopēdijas nozaru redakcijas kolēģijas loceklis. Jānis Pleps ieguvis Latvijas Universitātes tiesību doktora zinātnisko grādu tiesību teorijā un vēsturē, viņš ir vairāk nekā 120 zinātnisku publikāciju autors vai līdzautors konstitucionālajās tiesībās, tiesību teorijā un vēsturē un administratīvajās tiesībās. Uzstājis ar referātiem vairāk nekā 50 zinātniskajās konferencēs.

Dītrihs Andrejs Lēbers (1923–2004) bija jurists, Ķīles universitātes profesors un tās Juridiskās fakultātes dekāns D. A. Lēbers bija specializējies salīdzinošajās tiesībās un starptautiskajās tiesībās, savulaik darbojies arī kā viesprofesors ASV, Austrālijā, Latvijā un Igaunijā. Jau 1951. gadā viņš publicēja rakstu, kurā tika izvirzīts jautājums par Latvijas un citu Baltijas valstu juridisko statusu. Vislielāko ievērību izpelnījies viņa fundamentālais darbs “Diktētā izvēle” (1974), publikācijas par Molotova-Ribentropa pakta sekām mūsdienās un Latvijas valsts bojāeju 1940. gadā. Lieli nopelni D. A. Lēberam bija arī Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības (PBLA) 1973. gada Helsinku memoranda sastādīšanā. Profesors aktīvi piedalījās Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas procesos, bija tiešs Atmosfēras laika līdzdalībnieks, savas dzīves pēdējos 15 gados nesavtīgi rūpējās par juridiskās izglītības, tiesību un vēstures zinātnes tālāku attīstību Latvijā, finansiāli atbalstīdams daudzus projektus. 1995. gadā viņš tika apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni un Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu, bijis arī LZA goda loceklis un LU goda doktors juridiskajā zinātnē.